

Številka: U-I-191/00-12

Odklonilno ločeno mnenje sodnika dr. Ude

S sklepom št. U-I-191/00 z dne 19. 1. 2001 je Ustavno sodišče zavrnilo predlog pobudnikov Jožefa Novaka in Franca Uraniča, da se do končne odločitve zadrži izvrševanje podtočke h točke A prvega odstavka ter petega odstavka 66. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto B4 Stožice- Tomačevo, torej določb, ki dovoljujejo na tem območju ureditev kmetije za vzrejo konj z velikostjo do 12 hektarjev. Svojo odločitev je obrazložilo z ugotovitvijo, da sami trditvi, da je graditelj na spornem območju že pričel s postopkom za izgradnjo hleva in da je ob sprejemanju odloka v letu 1995 Oddelek za urbanizem in okolje menil, da objekt za vzrejo konj ne spada v območje virov pitne vode, še ne dokazujeta možnosti nastanka težko popravljivih škodljivih posledic.

Glaseval sem proti takemu sklepu, ker sem mnenja, da je treba v postopkih ocenjevanja ustavnosti in zakonitosti prostorskih izvedbenih aktov pri odločanju o predlogih za začasno zadržanje teh aktov upoštevati specifičnost problematike urejanja prostora. Res je sicer, da sam prostorski izvedbeni akt še ni "zelena luč" za gradnjo, ki jo prostorski izvedbeni akt dovoljuje. Prostorski izvedbeni akt je šele podlaga za pripravo lokacijske dokumentacije in za izdajo lokacijskega in gradbenega dovoljenja (oziroma enotnega dovoljenja za gradnjo). Kolikor bi vsi potencialni graditelji spoštovali pravni red, prostorski izvedbeni akti ne bi mogli imeti neposrednih škodljivih posledic. Vendar je na drugi strani tudi res, da je na področju urejanja prostora in gradnje novih objektov stanje skoraj kaotično. Na eni strani ni sprejeta nova zakonodaja, na drugi strani niso pripravljene potrebne izvedbeni akti. Graditelji novih objektov zaradi tega pogosto začnejo z gradnjo pred pridobitvijo potrebne lokacijske dokumentacije in pred izdajo potrebnih dovoljenj. Še pogostejše so gradnje tedaj, kadar jih dopuščajo izvedbeni akti, niso pa še izdana potrebna lokacijska in gradbena dovoljenja. V takih primerih državni organi redko intervenirajo in preprečijo nadaljevanje gradnje, kasneje pa običajno prihaja do legalizacije takih "črnih" gradenj. Lahko bi rekli, da se je v Sloveniji na področju urejanja prostora uveljavilo načelo "ex factis ius oritur" (pravo nastaja iz dejstev). Zaradi tega prizadeti, ki izpodbijajo prostorske izvedbene akte, pogosto predlagajo tudi njihovo zadržanje v smislu 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču.

Pri tem pravzaprav ne morejo zatrjevati nič drugega, kot da gradnje, ki jih po njihovem mnenju nezakoniti prostorski izvedbeni akti dovoljujejo, potekajo. Ker ta trditev očitno velja tudi za ta primer, je po mojem mnenju predlog za začasno zadržanje dovolj utemeljen. Tudi v primeru razveljavitve izpodbijanega prostorskega izvedbenega akta najverjetneje ne bo prišlo do odstranitve objekta. Že sama ta nevarnost pa je tista težko popravljiva škodljiva posledica, ki je po določbi 39. člena ZUstS podlaga za začasno zadržaje splošnega akta.

dr. Lojze Ude